

รายงานสถานการณ์ศัตรูไม้ยืนต้น

วันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอրักษาพืชและจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๕๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๕๕๕ ๑๖๗๖

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูไม้ยืนต้น

๑. สถานการณ์การปลูกไม้ยืนต้น

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมะพร้าวทั้งหมด ๗๔ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑,๑๐๗,๘๓๑ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั้งหมด ๗๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒,๙๗๐,๑๔๖ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกยางพาราทั้งหมด ๗๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๒,๕๔๗,๒๓๖ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกกาแฟทั้งหมด ๕๐ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒๐๓,๓๑๐ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ยืนต้นที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมะพร้าว

- ๒.๑.๑ หนองหัวดำ พื้นที่ระบาด ๒๔ จังหวัด จำนวน ๙,๔๒๑.๕๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๙ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๙,๔๓๑.๕๐ ไร่) แบ่งเป็น

- (๑) การทำลายระดับน้อย จำนวน ๖,๙๔๒.๗๕ ไร่ (๗๐.๖๙%)
- (๒) การทำลายระดับปานกลาง จำนวน ๒,๓๔๒.๒๕ ไร่ (๒๓.๘๕%)
- (๓) การทำลายระดับรุนแรง จำนวน ๕๓๖.๕๐ ไร่ (๕.๑๖%)

- ๒.๑.๒ แมลงคำหนาม พื้นที่ระบาด ๒๖ จังหวัด จำนวน ๒๒,๔๖๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๓.๕๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒๒,๔๒๖.๕๐ ไร่) แบ่งเป็น

- (๑) การทำลายระดับน้อย จำนวน ๙,๔๘๘ ไร่ (๓๘.๐๗%)
- (๒) การทำลายระดับปานกลาง จำนวน ๑๓,๗๓๔.๕๐ ไร่ (๖๐.๘๘%)
- (๓) การทำลายระดับรุนแรง จำนวน ๒๓๗.๕๐ ไร่ (๑.๑๕%)

- ๒.๑.๓ ตัวงเรด พื้นที่ระบาด ๒๓ จังหวัด จำนวน ๗,๙๗๙.๕๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๒.๕๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๗,๙๔๗ ไร่)

- ๒.๑.๔ ตัวงวง พื้นที่ระบาด ๑๒ จังหวัด จำนวน ๑,๒๐๔ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๕๙ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑,๒๖๓ ไร่)

- ๒.๑.๕ ไรสีขามะพร้าว พื้นที่ระบาด ๖ จังหวัด จำนวน ๒,๖๐๔.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดคงที่

๒.๒ ศัตรูปาล์มน้ำมัน

- ๒.๒.๑ ตัวงเรด พื้นที่ระบาด ๙ จังหวัด จำนวน ๒,๐๘๐.๗๕ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๓๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๐๕๐.๗๕ ไร่)

- ๒.๒.๒ โรคลำต้นเน่า พื้นที่ระบาด ๕ จังหวัด จำนวน ๘๔๔ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๗ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๘๓๗ ไร่)

๒.๓ ศัตรูทางพารา

๒.๓.๑ โรครากรขาว พื้นที่ระบบ ๙ จังหวัด จำนวน ๑,๒๔๑ ไร่ พื้นที่ระบบลดลง ๑๕,๔๘๒ ไร่ (สปดาห์ที่ผ่านมา ๑๖,๗๓๓ ไร่)

๒.๓.๒ โรคใบร่วง พื้นที่ระบบ ๑๑ จังหวัด จำนวน ๗๙๗,๓๐๒.๐๔ ไร่ พื้นที่ระบบลดลง ๗๐๒ ไร่ (สปดาห์ที่ผ่านมา ๗๙๘,๐๐๔.๐๔ ไร่)

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบบ

๓.๑ การควบคุมศัตรูมะพร้าว

๓.๑.๑ ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำเรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว และการดูแลสวนมะพร้าวให้สะอาดอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๒ ตัดทางใบมะพร้าวที่ถูกหนอนหัวดำทำลายไปเพื่อทำลายทิ้งออกแปลง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์

๓.๑.๓ ปล่อยแตนเปียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำในพื้นที่โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพีช (ศทอ.)

๓.๑.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรภายใต้ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) ผลิตขยายแทนเปียนบราคอน (*Bracon hebetor*) เพื่อใช้ควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว

๓.๑.๕ ปล่อยแตนเปียนอะซีโคเดส (*Asecodes hispinarum*) เพื่อควบคุมการระบาดของแมลงดำหานามมะพร้าวในพื้นที่ โดยขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพีช (ศทอ.)

๓.๑.๖ ใช้กำดักฟิโรโนน ใช้ตาข่ายดักจับด้วงแรด และด้วงวงในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย และทำก่องล่อโดยใช้เชื้อรามะต้าไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) เพื่อกำจัดด้วงแรด และด้วงวงในระยะตักเตี้ย และระยะตัวหนอน

๓.๑.๗ ไรสีขามะพร้าวจะเข้าทำลายอยู่ภายในข้าวผลมะพร้าวทำให้การพ่นสารสารฆ่าไรไม่สามารถถอนตัวได้โดยตรง ตั้งนั้นการป้องกันกำจัดให้เน้นพ่นสารฆ่าไรในระยะมะพร้าวติดจันจนถึงระยะผลขนาดเล็กห่างกันประมาณ ๑ สปดาห์ ซึ่งเป็นระยะที่ไรสีขามะพร้าวเข้าทำลาย ใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตรโดยให้สลับกลุ่มสารฆ่าไรตามลักษณะกลไกการออกฤทธิ์โดย IRAC ดังนี้

- โพพราร์ไกเกอร์ ๓๐% ดับบลิวพี อัตรา ๓๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๑๒)
- อะมิทราก ๒๐% อีซี อัตรา ๔๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๑๙)
- กำมะถันผง ๘๐% ดับบลิวพี อัตรา ๖๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม UN) ***ห้ามผสมกับสารชนิดอื่น
- ไฟริดาเบน ๒๐% ดับบลิวพี อัตรา ๑๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร (สารกลุ่ม ๒๑)

๓.๑.๘ การใช้สารเคมีควบคุมการระบาดของหนอนหัวดำมะพร้าว

- กรณีมะพร้าวที่มีความสูงมากกว่า ๑๒ เมตรขึ้นไป ห้ามใช้กับมะพร้าวน้ำหอม มะพร้าวกะทิ และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ใช้สารอีมาเมกตินเบนโซเอ็ต ๑.๙๗% อีซี เข้มข้นโดยไม่ต้องผสมน้ำฉีดเข้าที่ลำต้นมะพร้าวอัตรา ๓๐ มิลลิลิตรต่อต้น โดยใช้สว่านเจาะรูให้อุ่นลงประมาณ ๔๕ องศา จำนวน ๒ รู ให้ตรงข้ามกันเจาะรูให้ลึก ๑๐ - ๑๕ เซนติเมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของดอกสว่าน ตำแหน่งของรูอยู่สูงจากพื้นดินประมาณ ๑ เมตร แล้วฉีดสารฆ่าแมลงลงไปรูละ ๑๕ มิลลิลิตร ปิดรูด้วยดินน้ำมัน วิธีนี้จะป้องกันกำจัดหนอนหัวดำมะพร้าวได้นานมากกว่า ๓ เดือน

- กรณีมะพร้าวที่มีความสูงน้อยกว่า ๑๒ เมตร รวมทั้งมะพร้าวกะทิ มะพร้าวน้ำหอม และมะพร้าวที่ใช้ทำน้ำตาล ในพื้นที่ที่มีการระบาดรุนแรง และไม่มีการปล่อยแตนเปียน ให้พ่นทรงพุ่มด้วยสารฟลูอบนไดอะไมด์ ๒๐% ดับบลิวพี อัตรา ๕ กรัม หรือ คลอแรนทรานิลโพรล ๕.๑๗% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร หรือ สปินโนนแซด ๑๒% เอสซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อผึ้ง ไม่ควรใช้ในสวนมะพร้าวที่มีการเลี้ยงผึ้ง) หรือ ลูเพนนูรอน ๕% อีซี อัตรา ๒๐ มิลลิลิตร (สารนี้มีพิษสูงต่อกุ้ง ไม่ควรใช้บริเวณที่มีการเลี้ยงกุ้ง) โดยเลือกสารชนิดใดชนิดหนึ่ง

ตามอัตราที่กำหนดผสมน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นให้ทั่วทั่งพื้นบริเวณใต้ใบ ๑ - ๒ ครั้ง ควรใช้เครื่องยนต์พ่นสารที่สามารถควบคุมแรงดันได้ และมีแรงดันไม่น้อยกว่า ๓๐ บาร์ กรณีที่มีการปล่อยแตนเบียน ให้พ่นสารเคมีก่อนประมาณ ๒ สัปดาห์ ก่อนทำการปล่อยแตนเบียน กรณีที่มีการเคลื่อนย้ายต้นพันธุ์ เพื่อป้องกันการแพร่กระจายของหนอนหัวดำมะพร้าว สามารถใช้วิธีการนี้ได้เช่นเดียวกัน

๓.๒ การควบคุมศัตรูปาล์มน้ำมัน

๓.๒.๓ รณรงค์ให้เกษตรกรดูแลสวนปาล์มน้ำมันให้สะอาด กำจัดวัชพืชบริเวณสวนปาล์มน้ำมัน เก็บเศษซากพืชไปเผาทิ้ง เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งแพร่พันธุ์ของด้วงเรดแก่เกษตรกร และหมั่นสำรวจสวนปาล์มน้ำมันอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๒ ใช้กำดักฟิโรมัน และใช้ตาป่ายดักจับด้วงแรดในระยะตัวเต็มวัยมาทำลาย

๓.๒.๓ ทำกองล่อโดยใช้เชื้อราเมตตาไรเซียม (*Metarhizium anisopliae*) โดยขอรับการสนับสนุน
เชื้อราเมตตาไรเซียมจากศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช (ศทอ.) เพื่อกำจัดด้วงแรดในระยะต้นแล้วและระยะตัวหนอน

๓.๒.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เชื้อร่าต์โคเดอร์ม่า ทับบริเวณที่เกิดโรคลำต้นเน่าของปาล์มน้ำมันเพื่อควบคุมการระบาดไม่ให้กลับมาไปยังต้นอื่น ๆ

๓.๓ การควบคุมศัตรูย่างพารา

๓.๓.๑ ประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนการระบาดของโรครากขาว และโรคใบร่วง ที่ก่อให้เกิดความเสียหายกับสวนยางพาราแก่เกษตรกร

๓.๓.๒ ถ่ายทอดความรู้และให้คำแนะนำบริการป้องกันกำจัดโรคจากขาว โดยการชุดคู่ล้อมบริเวณต้นที่เป็นโรคขนาดคุกว้าง ๓๐ เซนติเมตร ลึก ๖๐ เซนติเมตร ไปทางหัวและท้ายในแผลเดียวกันข้างละ ๒ ตัน และกึ่งกลางระหว่างแผลข้างเคียงกับแผลถัดไปทั้งสองข้าง เพื่อป้องกันไม่ให้โรคแพร่ระบาดไปยังต้นอื่นโดยการสัมผัสกันของรากซึ่งจะชุดลอกคุกคูกปี

๓.๓.๓ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้เข็มราไทรโคเดอร์ม่า ฉีดพ่นบริเวณที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาดของโรครากขาว และโรคใบร่วง

๓.๓.๔ สำหรับต้นยางพาราที่พบว่าเป็นโรครากรขาวระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของกรมวิชาการ หรือใช้สารเคมีพรอพิโคนาโซล 25% อีซี อัตรา ๓๐ ซีซีต่อน้ำ ๓ ลิตรต่อต้น ราดบริเวณที่เป็นโรครากรขาว

๓.๓.๕ สำหรับต้นยางพาราที่พบว่าเป็นโรคไบร์ร่วงระยะรุนแรง ให้เกษตรกรใช้สารเคมีตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยาง การยางแห่งประเทศไทย โดยเก็บเกี่ยน ดังนี้

- เป็นเมล็ด อัตรา ๒๐ - ๓๐ กรัมต่อล้อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่
 - โพรปีเนป หรือ แมนโคเซป หรือ คลอร์โรโนนิล อัตรา ๕๐ กรัมต่อล้อน้ำ ๒๐ ลิตร ผสมสารจับใบ อัตรา ๒ ซีซี พ่นอัตรา ๑๐๐ ลิตรต่อไร่

- ເກມະນາຄາເຊລ ວັດວາ ៣០ - ៤០ ຊີຕືອນ້າ ២០ ລົດ ຜສນສາງປະບົບ
- ໂປຣໂຄນໂຈລ ວັດວາ ១០ - ១៥ ຈີ່ຈີ່ຕ່ອນ້າ ២០ ລົດ ຜສນສາງຈຳປັບໄປ ວັດວາ
- ໄກໂລພາແນຕິມີຣີລ ວັດວາ ២០ ກຽມຕ່ອນ້າ ២០ ລົດ ຜສນສາງຈຳປັບໄປ ວັດວາ

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ เมล็ดทำหมาด และด้วงเรด
 - ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ ด้วงเรด และโรคลำต้นเน่า
 - ยางพารา ระวัง โรคกรอกขาว และโรครากสันดำ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหานาม ด้วงแรด และด้วงวง
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ ด้วงแรด และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว โรคหน้ายางแห้ง และโรคใบร่วง

ภาคกลาง และภาคตะวันตก

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหานาม ด้วงแรด ด้วงวง หนอนกินจั่น และไรสีขา
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ โรคลำต้นเน่า และโรคทะลายเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว และโรคใบร่วง

ภาคตะวันออก

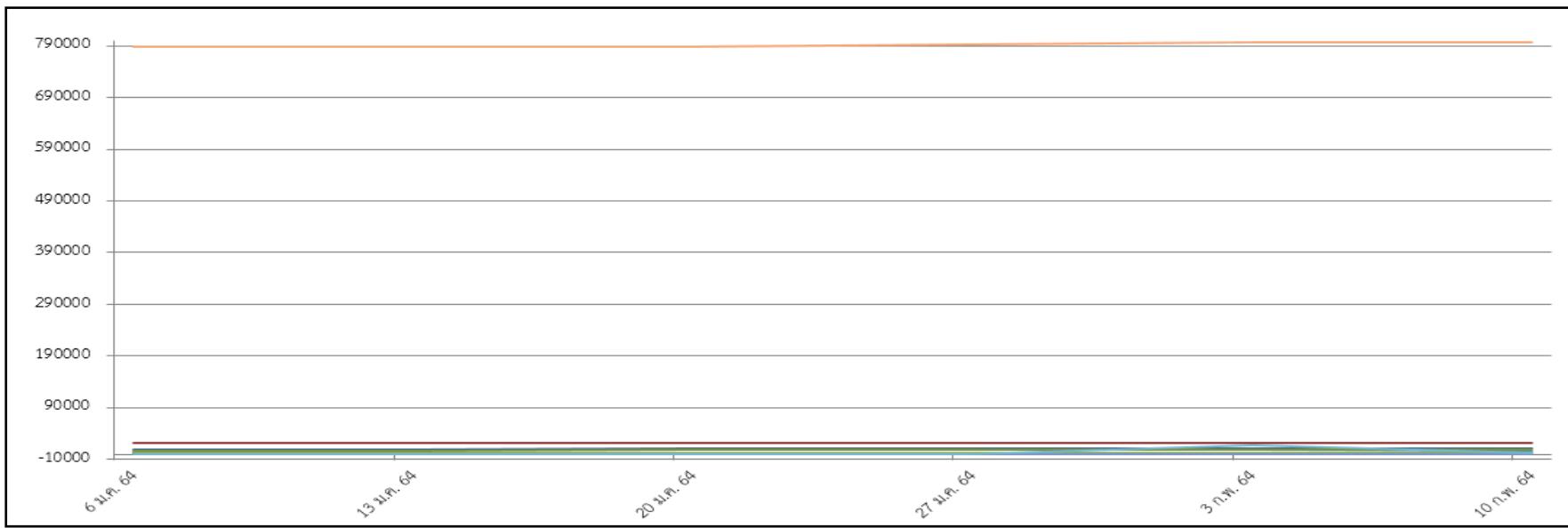
- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหานาม ด้วงแรด ด้วงวง หนอนกินจั่น และไรสีขา
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ โรคทะลายเน่า และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรครากขาว และโรคใบร่วง

ภาคใต้

- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหานาม ด้วงแรด ด้วงวง และหนอนกินจั่น
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนหัวดำ หนอนหน้าแมว ด้วงแรด และโรคลำต้นเน่า
- ยางพารา ระวัง โรคใบร่วง โรคเส้นดำ และโรครากขาว

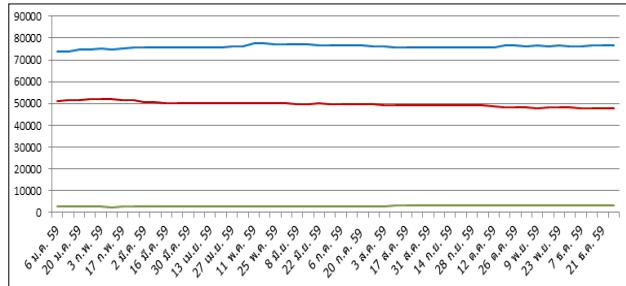
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูไม้ยืนต้น ปี ๒๕๖๔

ภาครวมทั้งประเทศ

- หนอนหัวดำ - มะพร้าว ๙,๘๑๑.๕๐ ไร่
- แมลงคำหนาม - มะพร้าว ๒๒,๕๖๐ ไร่
- ด้วงเรด - มะพร้าว ๗,๙๗๙.๕๕ ไร่
- ด้วงงวง - มะพร้าว ๑,๒๐๔ ไร่
- ไรสีขามะพร้าว - มะพร้าว ๒,๖๐๔.๗๕ ไร่
- ด้วงเรด - ปาล์มน้ำมัน ๒,๐๘๐.๗๕ ไร่
- โรคลำต้นเน่า - ปาล์มน้ำมัน ๘๔๔ ไร่
- โรครากรขาว - ยางพารา ๑,๒๔๑ ไร่
- โรคใบร่วง - ยางพารา ๗๙๗,๓๐๒.๐๔ ไร่

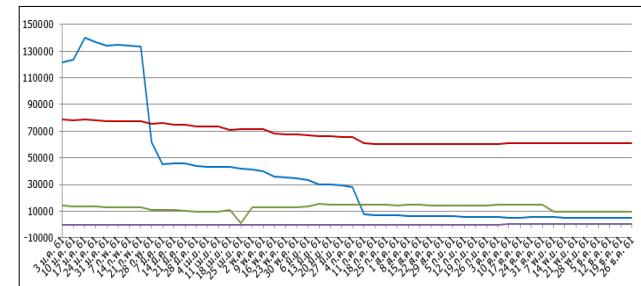
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมะพร้าว ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔

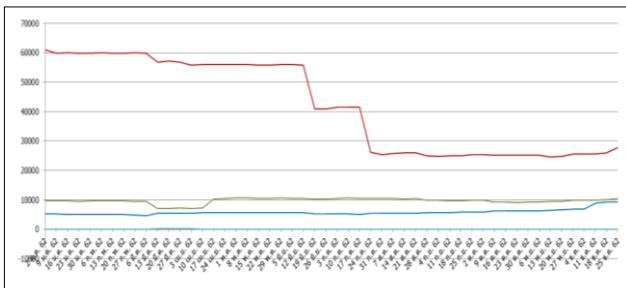
ปี ๒๕๕๙

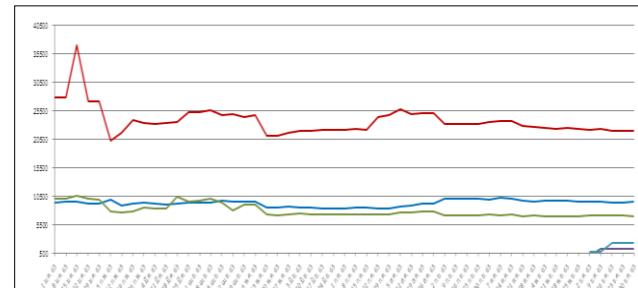
ปี ๒๕๖๐

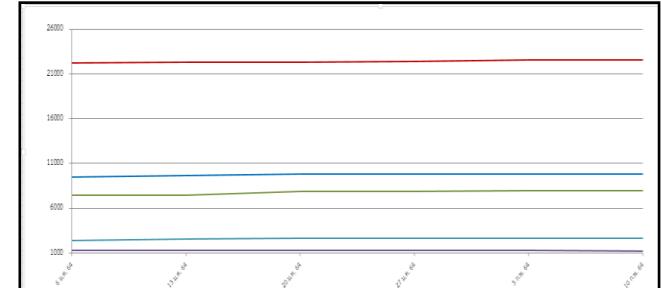
ปี ๒๕๖๑

ปี ๒๕๖๒

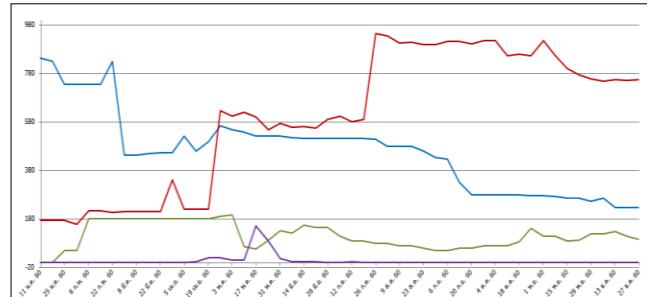
ปี ๒๕๖๓

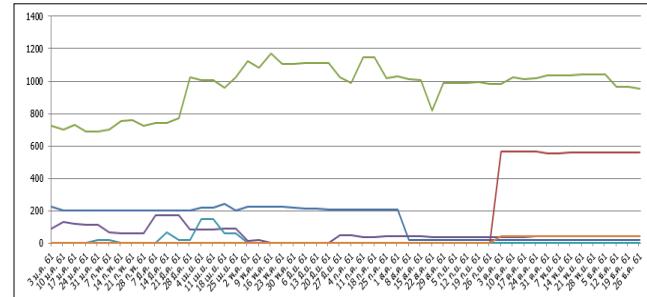
ปี ๒๕๖๔

- หนอนหัวดำ ๕,๘๒๑.๔๐ ไร่
- แมลงคำหนาม ๒๒,๕๖๐ ไร่
- ด้วงเรด ๗,๙๗๙.๕๕ ไร่
- ด้วงวง ๑,๒๐๔ ไร่
- ไรสีเขามะพร้าว ๒,๖๐๔.๗๕ ไร่

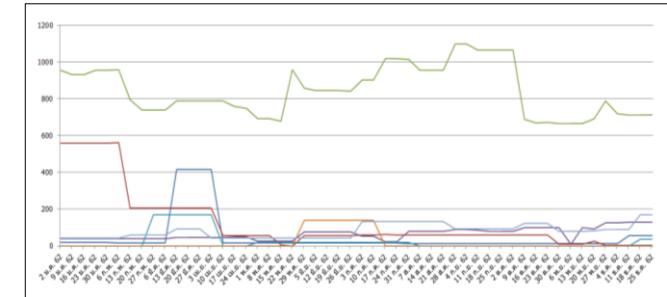
กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูปัลม์ม้ามัน ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

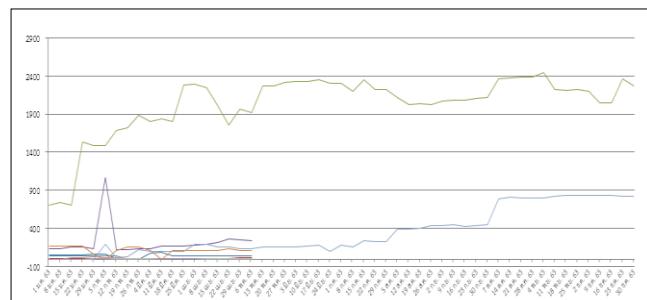
ปี ๒๕๖๐

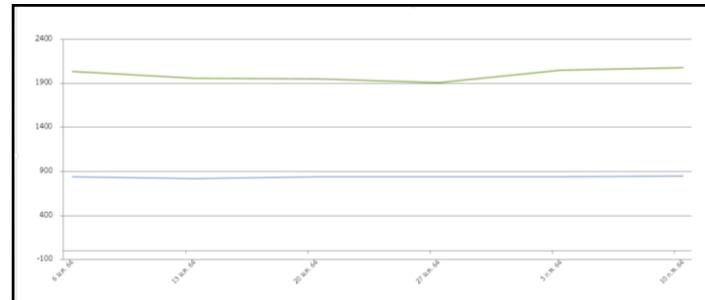
ปี ๒๕๖๑

ปี ๒๕๖๒

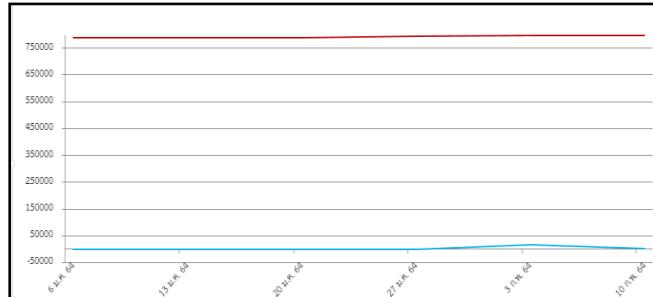
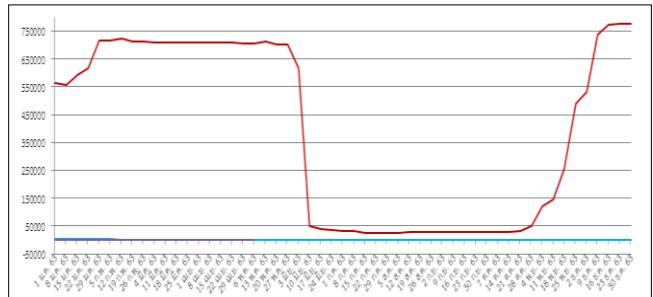
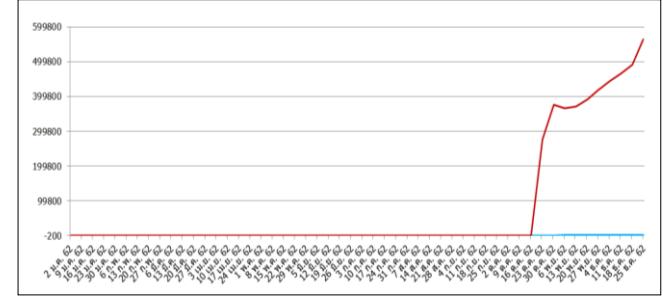
ปี ๒๕๖๓

ปี ๒๕๖๔

— ดั้งเดรด ๒,๐๘๐.๗๕ บ./กг.
— โภคภัณฑ์น้ำมันพืช ๘๔๔ ไร่

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูย่างพารา ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

— โรครากขาว ๑,๒๔๑ 例
— โรคบีร่วง ๗๙๗,๓๐๒.๐๔ 例